

man i Almindelighed kan antage, at, hvor man træffer paa dem, er der intet Godt paa færde, og at den Omstændighed, at de yderste Anskuelse saaledes slutte sig sammen til en fælles Siemning eller et fælles Foretagende, er et Bærsel om, at her skal man tage sig iagt, at det, der her foreslaaes, er ikke af det Gode; og det forekommer mig klart, at en høist betydningssfuld og meget hæderlig Deel af den danske Geistlighed, som efter alle historiske og psykologiske Præmisses maatte staae haardt imod denne høistirkelige Opfattelse, har med en vidunderlig Hurtighed sluttet sig til Samme, Noget, jeg kun kan forklare mig derved, at der er et stærkt Oplosningselement deri, at der gaar en Benægtelses Aand dergjennem, uagtet det, der hos dette kirkelige Parti altid har udøvet en stor Tilstrækningskraft paa mig, som ikke føler mig berørt af dets theologiske Dogmer, men i politiske og nationale Spørgsmaal i Almindelighed staaer paa samme Side, er en Opfattelse af Friheden, som en af dette Partis væsentligste Mænd træffende har betegnet med Ordet: „Frihed, men ikke som Ulv og Bjørn, men Frihed som vorne Menneskeborn.“ Men det forekommer mig, at der her, som ved mange andre Leiligheder, ligger en ikke ringe Misforstaaelse af Friheden til Grund; det forekommer mig, at her er en stærk Tendens ligefrem til Oplosning, til Anarchie, en Villie til at gjøre den aldeles personlige Følelse gjældende under saadanne Former, at jeg — for at jeg skal nævne et Exempel, vi Alle have seet med egne Øine, — kun kan forstaae, at det kan gjøre sig gjældende hos dem, der endog saa betragte simple reglementariske Bånd som en utaalelig Tvangstrøje, og derfor i Kirken ikke ville admittere nogensomhelst Lov, men kun den egne Villie — den ærede Forslagsstiller har jo i dette Punkt bestemt skilt sig fra den Opfattelse af Lærefriheden, eller hvad man vil kalde det — det forekommer mig, at der her kort sagt er en anarchisk Bestræbelse. Jeg maa bede om Forladelse, at jeg bliver noget vidtløftig; men jeg troer ikke, at det er usorlanlediget, og ligesaa lidt, at det er Sagen uvedkommende. Hvorledes stiller dette Parti sig ligeoverfor Kirke- og Undervisningsministeren? Kan henregnes ikke til Deres, men ligeoverfor de stærke,

højrøstede, energiske og samdrægtige Fordringer, der have gjort sig gjældende, har han vist sig meget tilbøielig til Gæstgivenesshed, uden at de dog derfor ere videre tilfredse med hans Forsøgsregler. Kunne vi nu først bringe det derhen, at det blev klart, at et Bisperegiment ikke, hverken med eller uden Provsters Deeltagelse, hverken med eller uden en løs uorganisk Modvirken som Tilskuere eller Tilhørere af Præster, vil blive taalt i Danmark, kan det blive klart, at ikke det nuværende Interval kan benyttes til en chaotisk Uorden, saa vil, troer jeg, den Tid ikke være fjern, da Geistligheden netop stærkest vil paatalde en kirkelig Organisation. Jeg haader saa meget som Noget, at den ikke for snart skal komme til at gjøre den praktiske Erfaring, at vi kunne faae en anden Kirke- og Undervisningsminister; men den Tanke maa dog ligge den nær, at vi kunne faae en anden Minister, der benyttede det næsten absolutum dominium, som man efter min Mening vil spille Institutionen ihænde, paa en Maade, som gjorde, at Geistligheden selv blev den Første og Yrigitte til at fordrø Garantier imod et ministerielt Dictatur eller Erkebispedømme, til at fordrø, at Rigsdagen — den verdslige Rigsdag, der ikke blot ikke har nogen confessionel Charakter, men efter sin hele Sammensætning staaer denne Sag fjern, — maatte tage den Myndighed fra Staten, hvoraf den for Tiden er i Besiddelse og overantvorte den til rette Vedkommende. Det er Grunden, hvorfor jeg ikke lægger stor Vægt paa de Udtalelser, der have fundet Sted. En vis Lyst til et høistirkeligt Bisperegimente og en vis Lyst til en aldeles ubunden individuel Præstefrihed have forenet sig om at ville holde fjern en Organisation af Kirken, som i den Henseende bragte en Orden tilveie; ligesom vi have seet, at Geistligheden, ogsaa før end den grundlovgivende Rigsforsamling traadte sammen, fordrøede, at ogsaa en Orden maatte indføres med Hensyn til Kirken — thi Opbygningen 1848 var ligeoverfor 1536 aldeles den samme som ligeoverfor 1660, man foresandt i begge Retninger Absolutismen og Fordringen var i begge Henseender at sætte et repræsentativt Folkeregimente i sammes Sted — saaledes vil den Tid meget snart være tilstede